

Rok IV. Październik 1935 Nr. 2.

MIESIĘCZNIK

ORGAN KRAKOWSKIEGO OKRĘGU

ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Treść:

KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY 43 — TEL. 133-60

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Rok IV. Październik 1935 Nr. 2.

ZNP

MIESIĘCZNIK

ORGAN KRAKOWSKIEGO OKRĘGU ZW. NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Redaktor: Wł. Sienko

FRANCISZEK INGLOT.

FRONTEM DO SZKOŁY.

W artykule wstępnym Z. N. P. z września 1935 podkreśliłem zainteresowanie się prasy szkołą i wychowaniem z okazji rozpoczęcia roku szkolnego, a równocześnie zwróciłem uwagę na te niezmiernie ważne zagadnienia z dziedziny ustawodawstwa, które corychlej powinny być rozwiązane, oraz na te oszczędności w szkolnictwie powszechnem, które corychlej powinny być zaniechane, jeżeli rola szkoły nie ma zejść ze swojego wysokiego stanowiska w Państwie i nie ma utracić przemożnego wpływu na rozwój kultury państwa, a tem samem i na jego rozwój gospodarczy, o który tak bardzo dzisiaj chodzi czynnikom kierującym państwem.

Na te same zagadnienia i na te same niepokojące objawy zwrócił uwagę w pierwszych dniach października Zjazd rad szkolnych powiatowych i miejskich jaki odbył się w Warszawie. Nie to jest jednak najważniejsze, jakie referaty były na porządku dziennym owego zjazdu, chociaż dotykały one najbardziej bolesnej rany szkolnictwa powszechnego, ani nie to ważne, że poraz nie wiem który stwierdzono olbrzymi kryzys w szkolnictwie powszechnem, ile raczej to, że uśpiony organ samorządu szkolnego powiatowego i miejskiego zdecydował się nareszcie zabrać głos i przemówić do społeczeństwa i do czynników administracji szkolnej, że trzeba dzwonić na alarm, że szkolnictwu powszechnemu grozi katastrofa, której nie zapobiegnie sama administracja szkolna państwowa poprzez Kuratorja i Inspektoraty, ani nawet chwalebna ze wszech miar działalność T. P. B. P. S. P., jeżeli do akcji ratunkowej nie wciągnie się całego społeczeństwa, za pośrednictwem jego reprezentantów w samorządach szkolnych, gminnych, miejskich, powiatowych i okręgowych. Było

zresztą naturalną konsekwencją, by po zabraniu głosu w sprawie szkolnictwa przez Państwową Radę Oświecenia Publicznego odezwały w Tygodniu Szkoły Powszechnej także i samorządy szkolne.

Każdy, komu drogą jest oświata i kultura naszego państwa, każdy, kto w sposób poważny i uczciwy docenia znaczenie tego wielkiego problemu, każdy choćby najwybitniejszy znawca szkolnictwa i zwolennik najnowszych metod wychowawczych i dydaktycznych przyznać musi, że rozwój szkoły i uzyskanie przez nią jak najlepszych wyników nie zależy od rozbudowania choćby najpotężniejszego aparatu administracyjnego nadzoru pedagogicznego poprzez szeregi wizytatorów, inspektorów, podinspektorów, referentów i instruktorów, jeżeli nauczycielowi temu czarnemu murzynowi przy warsztacie codziennej pracy, nie stworzy się odpowiednich warunków pracy, jeżeli szkoła nie będzie należycie wyposażona, a przedewszystkiem jeżeli zespoły klasowe, będą tak strasznie, jak obecnie przepełnione.

Nasze szkolnictwo powszechne cierpi zatem: z powodu niestosownego i niewystarczającego pomieszczenia, z powodu niesłychanego przepełnienia oddziałów, z powodu braku funduszów na środki i pomoce naukowe i wreszcie z powodu niedającego się opisać przepracowania nauczycielstwa. — Natomiast ma to szkolnictwo nadmiernie rozbudowany nadzór administracyjny i pedagogiczny. Przerost wydatków na ten właśnie cel, dałby się daleko pożyteczniej użyć na pomnożenie etatów szkolnych. Kierownictwa szkół spełniają dziś tak daleko posunięty nadzór nad pracą nauczycielstwa, że przerost tego nadzoru w następnych instancjach wydaje się i nadmierny i zbyteczny, a przedewszystkiem nieproduktywny. Ponadto nauczyciel dzisiejszy postąpił w poczuciu obowiązku i odpowiedzialności do tego stopnia, że do wyjątków należy nauczyciel do zawodu nieprzygotowany, lub niesumienny. Trzeba zatem zaufać nauczycielstwu i kierownictwom szkół, trzeba im wierzyć, trzeba być pewnym ich odpowiedzialności wobec Państwa, a przez to jeszcze bardziej podnosić je i posłannictwo tego nauczycielstwa uszlachetniać.

Przedewszystkiem zaś, jak to już w poprzednim numerze ZNP zaznaczyłem, należy ożywić działalność samorządów szkolnych, a przez to zetknąć ogół społeczeństwa bezpośrednio ze szkołą. Trzeba zainteresować je bolączkami gospodarczemi szkoły i nie poprzestawać na dobrej woli w zakresie świadczeń materjalnych na rzecz szkoły za pośrednictwem Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, choćby działalność tego Towarzystwa była najbardziej owocna. Mimo wszystko, zajmuje się ono przeważnie budową szkół, a tymczasem utrzymanie szkół, remont i inne ich bardzo ważne potrzeby nie znajdują należytego zrozumie-

nia, a wobec niefunkcjonowania samorządu szkolnego, nie mają właściwego forum, na którem byłyby rozpatrywane i załatwiane.

Trzeba zatem całemu społeczeństwu powiedzieć to, co na początku Tygodnia Szkoły Powszechnej powiedział Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, że wykorzystano izbę szkolną i nauczyciela już do ostatnich granic.

SPRAWOZDANIE
Z TYGODNIA SZKOŁY POWSZECHNEJ.

Tegoroczny, dobrze zorganizowany i przeprowadzony Tydzień Szkoły Powszechnej dał poważną pozycję dochodową w budżecie Towarzystwa.

W okresie Tygodnia Szkoły Powszechnej sprzedawano nalepki na okna, chorągiewki i żetony metalowe, urządzano zbiórki uliczne i w lokalach publicznych oraz imprezy dochodowe. — Akcją Tygodnia Szkoły Powszechnej zajmowały się Komitety Obchodowe zorganizowane przez Koła i Delegatury Towarzystwa. Oczywiście, iż duszą tych organizacyj byli nasi członkowie, Koleżanki i Koledzy.

Niżej podane cyfry obejmują ogólne sumy wpływów bez wyszczególnienia ile wpłacono za nalepki, a ile za chorągiewki i t. d., gdyż w sprawozdaniach z Tygodnia Szkoły Powszechnej od Kół i Delegatur nie zawsze wymieniano szczegółową wpłatę za rodzaj materjału. Przeprowadzana jest również korespondencja w wypadkach dokonywania wpłat bez podania tytułu wpłaty i dlatego cyfry te mogą ulec nieznacznej zmianie na korzyść wpływów z Tygodnia Szkoły Powszechnej. — W niżej podanym wykazie nie uwzględniono normalnych wpłat za wzmożoną sprzedaż cegiełek, znaczków wkładkowych i legitymacyj, dokonanych w okresie Tygodnia Szkoły Powszechnej.

Obwody szkolne: wpływy

		zł	gr			zł	gr
1	Biała	4.740.	33	1	Busko	6.927.	47
2	Gorlice	2.346.	11	2	Częstochowa	3.780.	47
3	Kraków miasto	6.823.	26	3	Kielce	7.366.	56
4	Kraków	5.142.	84	4	Końskie	3.367.	55
5	Mielec	2.664.	78	5	Miechów	3.453.	59
6	Nowy Sącz	2.868.	36	6	Ostrowiec	3.906.	27
7	Nowy Targ	3.209.	37	7	Radom	4.820.	91
8	Tarnów	3.983.	24	8	Sosnowiec	8 136.	05
9	Wadowice	2.135.	55		Razem woj. kiel.	41.758.	87
	Razem woj. krak.	33.913.	84		Ogółem Okr. szk. krak.	75.672.	71

FRANCISZEK I GLOT.

Nadmiar obowiązków kierownika szkoły.

II. Kierownik szkoły jako główny wychowawca.

W poprzednim artykule omówiłem obowiązki gospodarcze kierownika szkoły, wychodząc z założenia, że trzeba rozpocząć od tej pracy, jaka jest niezbędnie konieczną do zorganizowania szkoły i równocześnie podkreśliłem, że obowiązki gospodarcze kierownika szkoły w dzisiejszych ciężkich czasach gospodarczych, są bardzo obszerne i trudne, a odpowiedzialność bardzo wielka. Zaznaczyłem, że od pomyślnego rozwiązania zagadnień gospodarczych warunkujących funkcjonowanie szkoły, zależy w znacznej mierze wynik całej pracy szkolnej.

Obok tamtych, dalszą grupę obowiązków stanowią zagadnienia wychowawcze, za które kierownik w pierwszym rzędzie jest odpowiedzialny, a które to zagadnienia nie są łatwe do zrealizowania, gdy się uwzględni fakt, że kierownik szkoły jest równocześnie i nauczycielem, obarczonym maksymalnym wymiarem zajęć nauczycielskich. Statut publicznych szkół powszechnych, wymieniając obowiązki wychowawcze kierownika szkoły podkreśla, że ma on znać doskonale rejon swojej szkoły i to pod każdym względem — zarówno gospodarczym jak i społecznym, ma być zorjentowany doskonale w stosunkach narodowościowych, jak również w zakresie potrzeb kulturalno-oświatowych.

Wedle brzmienia statutu, kierownik szkoły organizuje pracę wychowawczą i kieruje nią, wnikając we właściwy sposób w plan, metody i wyniki pracy wychowawczej. Równocześnie podkreśla statut, że jest on odpowiedzialny za stan i za kierunek wychowawczy, w szkołach zaś drugiego i trzeciego stopnia, *jest on głównym wychowawcą.* Jako taki obowiązany jest on, opracować program wychowawczy, który będzie realizował na terenie swojej szkoły. W tym też zakresie jego pracy wyłaniają się dla kierownika szkoły duże trudności, jeżeli chce on naprawdę wywiązać się z obowiązków organizatora i kierownika pracy wychowawczej, oraz jeżeli jego praca w tym kierunku ma wydać pozytywne wyniki, za które on, jak już powyżej zaznaczyłem jest w pierwszym rzędzie odpowiedzialnym. Trudność i odpowiedzialność kierownika szkoły jest tem większa, że program wychowawczy nie jest z góry przepisany, tak jak się to ma z programem nauczania, a wymagania wizytujących pod tym względem są tak niejednolite i chciałoby się powiedzieć tak dowolne i zmienne, że wiele pracy zadać sobie musi kierow-

nik, aby problem wychowawczy na terenie swojej szkoły rzetelnie rozwiązać.

Przedewszystkiem istnieje grube nieporozumienie co do tego, co rozumieć należy pod programem wychowania, a co trzeba nazywać planem wychowawczym. Najlepszym dowodem tego jest fakt, że omawianie tych zagadnień nie schodzi z porządku dziennego obrad zarówno konferencji kierowników szkół, jak też wszelkich konferencyj rejonowych. Mimo wszystko nie zostało jeszcze dokładnie określone pojęcie programu i planu wychowania, nic też dziwnego, że pojęcia te bardzo często się identyfikuje, lub nawet zniekształca. Jeśli o tem piszę; to czynię to dlatego, że w ocenach okresowych, o ile one były niedostateczne, dużo razy spotkałem w motywach oceny takie zwroty jak: „program wychowawczy nieodpowiedni“, „plan wychowawczy niewłaściwy“, a nawet obok tamtych „forma wychowawcza fałszywa“. Te wyrażenia świadczyłyby o tem, że i sam wizytujący, a następnie oceniający te sprawy inspektor szkolny, nie zawsze ma wyrobiony i skrystalizowany pogląd na to, co nazywamy programem, a co planem wychowawczym. Dlatego to, miesza się często te pojęcia nie odgraniczając ich tem, że w pojęciu programu mieści się przecież pewna określona treść ogólnego celu i celów szczegółowych, do których się zmierza, zaś plan ma ustalić i kolejno uszeregować przewidziane wyniki szczegółowe, oraz zawierać wybór metod, środków i dróg do zrealizowania nakreślonego programu wychowawczego.

Wielką trudnością dla kierownika szkoły jest to, że mimo najliczniejszych kursów i najczęstszych konferencyj rejonowych, nie będzie możliwe stworzenie jakiegoś jednolitego, choćby w tym samym powiecie programu wychowawczego, gdyż jednolity w szczegółach program wychowania jest niemożliwy w żadnem nowocześnie zróżnicowanem społeczeństwie, a w szczególności społeczeństwie polskiem, gdzie różnice w poziomie kulturalnym, wsi i miasteczek, miasteczek i miast, miast średnich i wielkich, przedmieść i śródmieść, wsi podmiejskich i t. zw. wsi zapadłych są bardzo wielkie. A tymczasem program wychowawczy, o ile ma posiadać jakąś praktyczną życiową wartość powinien być aktualny i dostosowany do warunków pracy danej szkoły t. zn. do charakteru środowiska, do poziomu kulturalnego dzieci, oraz ich rodziców, do warunków gospodarczych szkoły, a nawet do poziomu fachowego zespołu nauczycielskiego.

Podnosząc te zagadnienia, do których rozwiązania zobowiązuje kierownika szkoły statut publicznych szkół powszechnych, nie mam zamiaru, ani nie jestem w możności, na łamach pisma nie mającego charakteru wyłącznie pedagogicznego, nakreślać zasady, jakim odpowiadać ma program, czy plan wychowawczy. Moim bowiem obowiązkiem i za-

daniem było zwrócić uwagę na ogrom pracy i odpowiedzialności, jaka czeka kierownika szkoły przy organizacji pracy wychowawczej. Zaznaczyć jednak koniecznie potrzeba i podkreślić to z całym naciskiem, że jakikolwiek byłby program czy plan wychowawczy, dobry czy zły, trafny czy mniej trafny, to w każdym razie nie sam program czy plan wychowawczy decydował będzie o pozytywnych wynikach w realizowaniu go, ile raczej wytworzenie odpowiedniej atmosfery wychowawczej w szkole, wytworzenie pewnej opinji, że cały zespół nauczycielski razem z kierownikiem szkoły żyje i pracuje w jaknajwiększej harmonji i zgodzie.

Niech kierownik szkoły nigdy i nikomu nie da się namówić do jakiegoś rygorystycznego postępowania w stosunku do grona nauczycielskiego przy rozwiązaniu zagadnień wychowawczych, niech zrezygnuje z problematycznej wartości miana energicznego i budzącego postrach kierownika szkoły. Może ominie go zaszczyt dzielnego, ale za to samej sprawie wychowania, dobru szkoły i dobru społeczeństwa odda rzetelne usługi.

Z ŻYCIA ORGANIZACYJNEGO.

Sprawozdawcze Zebranie Ogniska w Wieliczce odbyło się dnia 13 października b. r. pod przewodnictwem Kol. Józefa Jagielskiego przy udziale delegata Zarządu Okręgu Kol. Serkowskiego. Po złożeniu sprawozdania z działalności Zarządu i udzieleniu absolutorjum ustępującemu Zarządowi, omawiano sprawy: Kasy Samopomocy, ciężkich warunków pracy nauczycielskiej i wiele innych spraw aktualnych. Wybrano nowy Zarząd z Kol. Bonarem jako prezesem na czele.

Oddział powiatowy w Myślenicach odbył dnia 20, października b. r. pod przewodnictwem Kol. Gorączki Stanisława, zebranie sprawozdawcze. Po wygłoszeniu referatów przez Kol. Kol. Bazińskiego, Klępę, Gorączkę rozwinęła się dłuższa dyskusja, w której podnoszono ciężkie warunki pracy. Podniesiono również warunki w jakich obecnie odbywa się praca społeczna nauczycielstwa. W czasie obrad nadeszła telefoniczna wiadomość, że Koledzy z Ogniska Jordanowskiego z powodu przeszkód komunikacyjnych nie mogą wziąć udziału w zebraniu. Zasyłają Zebranym życzenia owocnych obrad i proszą o usprawiedliwienie nieobecności. Kol. Piechota skarbnik Oddziału złożył wyczerpujące sprawozdanie kasowe, poczem na wniosek Komisji Kontrolującej udzielono absolutorjum ustępującemu Zarządowi i dokonano wyborów. Pre-

zesurę Oddziału powierzono nadal znanemu z pracy organizacyjnej na terenie powiatu Kol. Gorączce. Delegat Zarządu Okręgu Kol. Serkowski w przemówieniu swem wezwał Kolegów do solidarności i pracy dla dobra Organizacji.

Tarnów. Zebranie sprawozdawcze Oddziału Grodzkiego w Tarnowie odbyło się dnia 27 października. Po zagajeniu przez Kolegę prezesa Władysława Olszowskiego, wygłoszeniu referatów i sprawozdania z działalności Zarządu, przystąpiono do reorganizacji Oddziału. Uchwalono utworzenie dwu Ognisk w Tarnowie i Tuchowie. Następnie dokonano wyborów Zarządów obu Ognisk. W Tarnowie wybrano prezesem Kol. Zygmunta Wysockiego, w Tuchowie Kol. Leopolda Klugera. Po dokonaniu wyborów, oba Ogniska wspólnie wybrały Zarząd Oddziału powiatowego w Tarnowie w następującym składzie: prezes; Kol. Władysław Olszowski, przewodniczący wydz. org. Kol. Jan Bałut, wydziału finansowego Kol. Józef Berszakiewicz, wydziału pracy społecznej Kol. Jan Markielowski, wydziału pedagogicznego, Kol. Roman Mazurkiewicz. Wyjaśnień w sprawach dodatku mieszkaniowego, pożyczek i innych udzielał delegat Zarządu Okręgu Kol. Serkowski.

Oddział Powiatowy i Ognisko w Wadowicach urządziły dnia 5 pażniernika b. r. uroczystość otwarcia własnego lokalu połączonego z hotelikiem.

W uroczystości wzięły udział władze szkolne, delegaci sąsiednich Ognisk i licznie zebrani członkowie Ogniska Wadowickiego. Uroczystość urozmaicił swym występem chór Ogniska. Po skromnem przyjęciu obecni wzięli udział w zabawie, która w miłym nastroju przeciągnęła się do północy.

Przy lokalu Oddziału jest skromny hotelik.

Świetlica otwarta w czwartki od 15 do 20, w piątki i soboty od 17 do 20.

W dniu 27 października odbyło się Zebranie Zarządu Oddziału Powiatowego Z. N. P., zaś w dniu 10 listopada zebranie powiatowe Z. N. P. w Dąbrowie pod Tarnowem, w którem z ramienia Zarządu Okręgu uczestniczył Kol. Inglot.

Po załatwieniu szeregu spraw organizacyjnych będących na porządku dziennym wybrano nowy Zarząd Oddziału w następującym składzie: Prezes: Kol. Szczepanówna Emilja, Przewodniczącymi zaś Wydziałów: a) organizacyjnego Kol. Klimaszewską, b) pedagogicznego Kol. Trybę, c) pracy społecznej Kol. Fijasia i d) finansowego Kol. Rudkowską.

Po dyskusji nad sprawozdaniem uchwalono następujące wnioski. 1. Wezwać Zarząd Okręgu, aby tenże zwrócił się do Zarządu Głównego z żądaniem rozpoczęcia akcji w celu unormowania spraw samorządu szkolnego, a przez to zapewnienia szkole środków materjalnych. 2. Zebrani apelują do Zarządu głównego aby wszystkiemi stojącemi mu do dyspo-

zycji środkami dążył do skłonienia miarodajnych czynników do zaprzestania dalszej redukcji etatów, która to redukcja grozi szkolnictwu powszechnemu upadkiem. 3. Zebrani domagają się od miarodajnych czynników przestrzegania przepisów ustawy z dnia 11 marca 1932 o siedmioletnim obowiązku szkolnym.

Zwyczajne sprawozdawcze Walne Zebranie Członków Oddziału Grodzkiego w Krakowie odbyło się dnia 26 października br.

Obecność na Zebraniu około 200 członków świadczyła o wielkiem zainteresowaniu się członków sprawami orgnizacyjnemi zwłaszcza w okresie wprowadzania w życie nowego statutu. Żywą dyskusję wywołały referaty Kol. Hejmy, Wiśniewskiego Wład. i Inglota Franciszka.

Po złożeniu sprawozdania Komisji Kontrolującej, wyłoniła się rzeczowa dyskusja nad działalnością Zarządu, któremu Zebrani wyrazili pełne uznanie za pracę, skierowaną jedynie dla dobra Członków i Organizacji.

Wybory na okres 2 letni dały następujące wyniki.

Prezes Oddziału	Kol. Stanisław Hojak
Przew. Wydz. Org.	„ Zygmunt Barta
Przew. Wydz. Ped.	„ Dr. Pawłowski Miecz.
Przew. Wydz. Pr. Sp.	„ Dr. Piotr Florczyk
Przew. Wydz. Finans.	„ Dr. Stef. Jasińska-Bajorek
Superarbiter Sądu Kol.	„ Dziecic Jan
Przew. Sądu Org.	„ Józef Robak
Komisja Kontrolująca	„ Szeliga Stefan
	„ Tęczyński Franciszek
	„ Twardosz Józef.

W dniu 4 listopada b. r. odbyło się Zebranie powiatowe Związku N. P. w Nowym Sączu w którem z ramienia Zarządu Głównego wziął udział Kol. Wiceprezes Jan Kolanko, zaś z ramienia Zarządu Okręgu Kol. Władysław Wiśniewski.

Na porządku dziennym były sprawy złączone z rocznem sprawozdaniem działalności, oraz z organizacją pracy związkowej na zasadach nowego statutu. Po załatwieniu tych spraw nastąpiły wybory do Zarządu Oddziału Powiatowego. Prezesem wybrano Kol. Wiktora Zehentgrubera zaś przewodniczącymi wydziałów: organizacyjnego Kol. A. Łukacza, pedagogicznego Kol. L. Białoskurskiego, pracy społecznej Kol. M. Szurmiaka, finansowego Kol. J. Rymanowa.

W dyskusji nad sprawozdaniem i nad referatami podniesiono cały szereg spraw aktualnych wiążących się z obecną sytuacją szkoły i nauczyciela, poczem uchwalono szereg ważnych wniosków, których treść rozpatrywana będzie na najbliższem Zgromadzeniu Okręgowem, a dotyczą one prawie wszystkich dziedzin pracy związkowej.

W dniu 10 listopada 1935 odbyło się Zebranie powiatowe Związku N. P. w Limanowej. Zarząd Okręgu delegował na to Zebranie Kol. Schlenkera członka Zarządu Okręgu. Na porządku dziennym tego zebrania były referaty przewidziane okólnikiem Zarządu Głównego, oraz sprawy złączone ze sprawozdaniem z działalności za ubiegły okres, tudzież z planem pracy na najbliższy okres dwuletni.

W związku z tem przeprowadzono organizację Zarządu Oddziału Powiatowego na zasadach nowego statutu Związku N. P.

Nad sprawozdaniem, oraz nad wygłoszonemi referatami odbyła się wyczerpująca dyskusja, w której podnoszono szereg bolączek współczesnego życia na terenie szkoły i naszej organizacji, poczem udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum i przystąpiono do wyboru Zarządu Oddziału.

Prezesem Oddziału wybrano jednomyślnie Kol. A. Górczyka, zaś przewodniczącymi wydziałów wybrano: a) organizacyjnego Kol. Pisarczyka, b). pedagogicznego Kol. Ceglarza, c). pracy społecznej Kol. Królika. d). finansowego Kol Kałisza.

Pozatem uchwalono wszystkie wnioski referentów, tudzież wniosek o zwrócenie się do Zarządu Głównego aby tenże spowodował dokładne wyjaśnienie rozporządzenia do instrukcji o kwalifikowaniu nauczycieli w tym kierunku czy spostrzeżenia kierownika szkoły są istotnie jawne, albowiem na konferencji kierowników szkół, ze strony władzy wyjaśniono, że nawet spostrzeżenia kierownika szkoły muszą być tajne.

27 pazdz. b. r. odbyło się zebranie Oddz. Powiatowego w Bochni. Referowali Kol.: Lohn i Kulma o położeniu nauczyciela i szkoły w tutejszym powiecie. Obrazem tragicznego upadku szkolnictwa może to być, że gdy za czasów galicyjskich było kilka jednoklasówek to dzisiaj przy rozbudowie programowej, wzroście ilości dziatwy jest ich przeszło czterdzieści. Długa i wyczerpująca dyskusja dała możność szczegółowego omówienia sposobów naprawy i podniesienia życia organizacyjnego celem obrony i wytworzenia lepszych warunków pracy. Kol. Wł. Sieńko jako przedstawiciel Zarządu Okręgu dawał wyjaśnienia i informacje oraz zachęcał do takiego solidarnego współżycia jakie łączyło nauczycielstwo gdy przed 30 laty zakładało Związek. — Po udzieleniu absolutorjum następującemu Zarządowi przystąpiono do wyboru nowego Zarządu.

Wybrano: Prezes: Lewkonowicz Fr.
Przew. Wydz. Org.: Kahna Stanisław.
„ „ Ped.: Wojtowicz Wł.
„ „ Społ.: Lohn Tom.
„ „ Fin.: Witek Stanisław.

17 listop. b. r. odbyło się Zebranie Sprawozdawcze Oddziału Pow. w Żywcu Referowali Kol. Koczur i Kol. Klich, którzy nakreślili czarną i groźną sytuację w szkolnictwie i w położeniu nauczyciela. Po wyczerpującej dyskusji uchwalono protest z powodu ustawicznego pogarszania warunków pracy nauczyciela tak pod względem prawno-służbowym jak i materjalnym. Na interpelacje udzielał wyjaśnień delegat Zarządu Okręgu Kol. Wł. Wiśniewski.

Nowy Zarząd wybrano następujący:

Prezes: Koczur Feliks.
Przew. W. Org. Jelonek St.
" " Ped. Klich J.
" " Społ. Loranc Sz.
" " Fin. Ćwiertnia A.

W dniu 17 listopada b.r. odbyło się przy bardzo licznym udziale członków Zebranie Powiatowego Związku N. P. w Białej, na którem obok spraw organizacyjnych był na porządku dziennym referat Kol. Obary z Witkowic na temat sytuacja szkoły i nauczyciela w obecnej chwili. Na tle tego referatu, oraz nad sprawozdaniem rozwinęła się obszerna dyskusja, w której zabierało głos szereg Kolegów.

Delegatem Zarządu Okręgu był Kol. Inglot. Po przyjęciu sprawozdania dokonano wyborów. Prezesem Zarządu Oddziału Powiatowego został wybrany jednomyślnie Kol. Józef Chrobak kier. szk. w Białej.

W Jaśle odbyło się 17. 11. b. r. zebranie Oddziału Powiatowego. Mimo ciężkich warunków materjatnych na zebranie przybyło koleżaństwo z najdalszych zakątków powiatu, aby wysłuchać interesujących referatów, które wygłosili Kol. Breitmierowa, Szelążanka i kol. Gontek. Z ramienia Zarządu Okręgu przemawiał Kol. Serkowski. Po sprawozdaniu i udzieleniu absolutorjum wybrano nowy Zarząd w następującym składzie:

Prezes: Kol. Breitmierowa,
Przew. Wydz. Ogr.: Gontek,
" " Ped. Szelążanka,
Przew. Wydz. Społ. Twarożanka.
" " fiuan. Mordawski.

Dnia 17 listopada br. odbyło się w Chrzanowie Zebranie sprawozdawcze tamt. Oddziału Powiatowego. Przewodniczył prezes Oddziału, Kol. Franciszek Kula. W Zebraniu wziął również udział delegat Okręgu, Kol. Ścisławski Walerjan.

Na porządku dziennym było sprawozdanie z działalności Zarządu za czas ubiegły, wybory nowego Zarządu, stosownie do postanowień obecnego statutu i sprawy związane z działalnością szkolną i społeczną Członków Oddziału.

W długiej, ożywionej, a ściśle szerzonej dyskusji, w której zabierali głos Koledzy: Kuś, Sikora, Mirocki, Dobosz.

Druciakowa, Kruk, Piątkowski, Mleczko, Kula i inni, zaznaczała się żywa troska o usunięcie tego, co życie szkoły i nauczycielstwa utrudnia pod względem zawodowym, społecznym i organizacyjnym. — Poglądy swoje na te sprawy streścili zebrani w szeregu uchwał, — przyjętych jednogłośnie. — Prezesem Oddziału wybrano ponownie kol. Franciszka Kulę, przewodniczącym Wydz. Organizacyjnego kol. J. Piątkowskiego, przewodn. Wydz. Pedagogicznego kol. Janinę Druciakową, przewodn. Wydz. Pracy społecznej kol. Mleczkę Stefana, przewodn. Wydz. Finansowego kol. Kolmanową.

— Walnego Zebrania Oddziału Powiatowego Z. N. P. w Gorlicach dnia 17 listopada 1935 r.

Po szczegółowem omówieniu i dyskusji nad sprawozdaniem Zarządu przystąpiono do odczytania referatów. Po odczytaniu referatów wywiązała się żywa dyskusja, co spowodowało szereg wniosków.

Następnie przystąpiono do wyborów:

Prezes Oddziału Powiatow. kol. Wąsacz
Wprezes, Przew. Wydziału Org. kol. Gąsiorek
Przew. Wydz. Pedag. kol. Sagan
Przew. Wydz. Pracy Społ. kol. Stankowski
Przew. Wydz. Finansow. kol. Grabowski

Na Zebraniu Oddziału delegatem Zarządu Okręgu był kol. Dr. Pawłowski M. z Krakowa.

*
* *

Zamieszczając powyższe krótkie sprawozdania z Zebrań powiatowych, nie możemy zamilczeć faktu że na wszystkich Zebraniach ujawnia się wielkie zaniepokojenie nauczycielstwa o przyszłość szkoły i nauczyciela. Olbrzymie przeładowanie pracą szkolną i rozlicznemi obowiązkami pozaszkolnemi, wyczerpuje w wysokim stopniu siłę i energję nauczycielstwa, obawa zaś przed ciągłem pogarszaniem się warunków pracy i egzystencji materjalnej odbija się ujemnie na psychice nauczycielstwa, co w rezultacie odbić się musi niekorzystnie na pracy szkolnej, czy pozaszkolnej. Gdyby przynajmniej miało nauczycielstwo zapewniony spokój w tej ciężkiej sytuacji i tę opiekę o jakiej swego czasu mówił Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, byłoby nauczycielstwu lżej znieść to jego dzisiejsze położenie, tymczasem w głosach dyskusji przebijało zupełnie coś innego, a mianowicie pewna bezwzględność i nieliczenie się z warunkami pracy ze strony najbliższych przełożonych.

R. S.

ZAPISY NA WYŻSZE KURSY NAUCZYCIELSKIE.

W nawale pracy szkolnej i pozaszkolnej trzeba znaleźć czas i na pracę nad samym sobą. Trzeba realnie pomyśleć nad pracą samokształceniową. Czy wiecie wszyscy, że Związek Nauczycielstwa Polskiego prowadzi Związkowe Korespondencyjne Wyższe Kursy Nauczycielskie?

Czy wiecie, że dzięki temu każdy Związkowiec może mieć za trzy lata skończony Wyższy Kurs Nauczycielski? Czy wiecie, że w ub. roku mieliśmy na Związkowych W. K. N.-ach około 1500 słuchaczy?

I czy nie warto nad tem pomyśleć?

Czy myśleliście nad tem poważnie?

Kto się czuje młodym jeszcze, komu warunki na to pozwalają i kto nie chce pozostać w tyle za współczesną wiedzą pedagogiczną, ten powinien sprawą Związkowych Korespondencyjnych Wyższych Kursów Nauczycielskich poważnie się zainteresować i wyciągnąć z tego odpowiednie wnioski, a najlepiej zrobi ten, **kto się na kurs ten zapisze.**

Ogłaszamy niniejszem zapisy na Związkowe Wyższe Kursy Nauczycielskie: w Krakowie, Lublinie, Lwowie, Poznaniu, Warszawie i Wilnie.

Zapisy trwać będą od chwili ukazania się niniejszego komunikatu do 1. XII br. Każdy członek Związku, bez względu na przynależność do Okręgu Szkolnego i Okręgu Z. N. P. może zapisać się na którąkolwiek z niżej wymienionych grup i w którymkolwiek z okręgów, na terenie których istnieją Związkowe W. K. N. A więc ktoś, kto pracuje np. w Lublinie może się zapisać na W. K. N. do Lublina, lub do Warszawy, lub do Wilna, lub do Poznania, lub do Lwowa, lub do Krakowa.

Na wszystkich Związkowych W. K. N. od dnia 1 stycznia 1936 r. będzie zorganizowana grupa działu A (przedmioty pedagogiczne i nauka o Polsce współczesnej),

nadto zaś na poszczególnych W. K. N.

z działu B będą zorganizowane następujące grupy:

Kraków — historja

Lwów — matematyka,

Lublin — polonistyka, wych. fizyczne

Poznań — geografja.

Warszawa — historja, polonistyka, geografja, matematyka, przyroda, wychowanie fizyczne, fizyka, śpiew, rysunek, zajęcia praktyczne,

Wilno — historja.

Zacząć studja na związkowych W. K. N. można od którejkolwiek z grup.

O tem jakie. przedmioty w sumie trzeba skończyć, by otrzymać świadectwo ukończenia W. K. N., znajdą Koledzy informacje w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa WR. i OP. Nr. 9. z roku 1928, poz. 153 i 154.

Praca we wszystkich W. K. N. i na wszystkich grupach rozpocznie się 6-ciodniowym kursem żywego słowa na Boże Narodzenie i skończy się w zakresie jednej grupy: w dziale A — na 31 października 1936 r., a w dziale B: 31 grudnia 1936 r.

Opłaty za W. K. N.

Słuchacze Związkowych W. K. N.-ów obowiązani są uiszczać następujące opłaty: słuchacze działu A — 2 zł, oraz po zł 8 miesięcznie przez 10 miesięcy (styczeń-październik) plus zł 20 tytułem opłaty za kurs wakacyjny;

Słuchacze działu B — wpisowe zł 2. oraz po 8 zł przez 12 miesięcy (styczeń-grudzień), plus zł 20 tytułem opłaty za kurs wakacyjny.

Żadnych innych opłat dodatkowych (korespondencja, wypożyczanie książek, nadsyłanie znaczków na odsyłanie prac, programy) słuchacze ponosić nie będą.

W bieżącym roku na W. K. N. Związkowe przyjmowani będą tylko członkowie Związku Nauczycielstwa Polskiego. Sluchacze, którzy już zaczęli pracę na W. K. N. w latach poprzednich, a nie są członkami Z. N. P., będą mogli skończyć rozpoczęte studja.

Przyjmowanie zapisów. Podania o przyjęcie na W. K. N. należy przesyłać do właściwych kierownictw w jednym z wymienionych wyżej Okręgów, adresując: Do Kierownictwa W. K. N. Okręg .... Z. N. P. w ....

Do podania o przyjęcie na W. K. N. dołączyć należy: dowód wpłacenia na P. K. O. wpisowego i opłaty za pierwszy miesiąc (razem zł 10), oraz zaświadczenie o przynależności do Z. N. P. Podajemy Nr. Konta w P. K. O. dla poszczególnych Okręgów Z. N. P., na które trzeba wpłacać owe zł 10:

Kraków — 413.675 Zarząd Okręgu Z. N. P.
Lublin — 142.191 „ „ „
Lwów — 504.396 „ „ „
Poznań — 208.262 »Nasz Głos» Poznań
Warszawa — 25.918 Zarząd Okręgu Z. N. P.
Wilno — 81.300 „ „ „

Podania bez dowodu wpłaty i bez zaświadczenia Ogniska o przynależności do Z. N. P. u słuchaczów nowych rozpatrywane nie będą.

Zapisywać się na W. K. N. mogą Koleżanki i Koledzy, którzy mają już za sobą egzamin praktyczny, albo będą go

mieć przed pierwszą »ratą« egzaminu z W. K. N. (listopad 1936 r. dla działu A lub listopad względnie luty dla działu B).

Na podaniu należy wyraźnie zaznaczyć: na jaką grupę chcecie się zapisać (w jednym roku można być słuchaczem tylko jednej grupy, czy byliście poprzednio słuchaczami Związkowego W. K. N. i na jakiej grupie, w końcu należy podać swój dokładny adres: miejscowość, obwód szkolny, Okręg szkolny, ostatnia poczta. Właściwe Kierownictwa W. K. N. Związkowych wyślą Koleżankom i Kolegom zawiadomienia o przyjęciu na W. K. N. i zawiadomią, kiedy i gdzie zgłosić się należy na pierwszy kurs żywego słowa organizowany w czasie feryj Bożego Narodzenia, podadzą również informacje o programach, o ilości prac korespondencyjnych i t. p.

Z zapisaniem nie zwlekajcie i nie odkładajcie tego na ostatnie dni listopada, gdyż utrudni to Kierownictwu pracę. Macie 30 dni do namysłu. Pomyślcie więc Koleżanki i Koledzy o swej przyszłości, oceńcie swe siły i możliwości i stawajcie do dalszej pracy nad sobą.

Czas leci, stać w miejscu nam nie wolno.

KOMUNIKATY.

Zawiadamiamy Ogniska i Oddziały, które nie nadesłały sprawozdań, że nie będą umieszczone w rocznem Sprawozdaniu z życia organizacyjnego, które ukaże się ostatniego listopada.

Dnia 7 i 8 grudnia b. r. odbędzie się **Sprawozdawczy Zjazd Okręgowy.** Ogniska i Oddziały A) nadeślą imienny wykaz swoich przedstawicieli wraz z dokładnym adresem celem przygotowania zawiadomień i kart uczestnictwa. B) Uczestnicy Zjazdu Okręgowego wniosą do Inspektoratów Obwodowych pisma o udzielenie im na te dnie zwolnienia od zajęć służbowych. C) Zawiadamiamy, że przedstawiciele Ognisk i Oddziałów jadą na Zjazd Okręgowy na rachunek tych Komórek Organizacyjnych, które ich wysyłają. Zarząd Okręgowy nie otrzymał żadnych funduszów na ten cel z Zarządu Głównego. D) Szczegółowy program zostanie w najbliższych dniach rozesłany.

Nawiązując do notatki Nr. 5 z Głosu Nauczycielskiego z dnia 6. X. b. r. w sprawie **legitymacji L. O. P. P.** dla człon-

ków Zw. N. P. (str 90—91) prosimy przewodniczących Oddziałów Powiatowych Zw. N. P. aby w możliwie krótkim czasie przesłali do Przewodnicących Obwodów Powiatowych i Miejskich L. O. P. P. spisy członków Zw. N. P. według poszczególnych Ognisk.

Zmiana adresu do wysyłki Głosu Nauczycielskiego i Z N P, należy zgłaszać w Zarządzie Głównym przez Ognisko. Zarząd Okręgu nie może przeprowadzać zmian adresów przy wysyłce Z N P, ponieważ adresy członków, którym wysyła miesięcznik, otrzymuje z Zarządu Głównego.

W. K. N. informacyjno-instrukcyjno żywego słowa urządza niezależnie od wyżej ogłoszonego Kursu Korespondencyjnego Zarząd Okręgu — Wydział Pedagogiczny w soboty i niedziele — co drugi tydzień z działu B — polski, historja, geografja. Opłata przypuszczalna zależnie od ilości zgłoszonych będzie wynosiła 10 zł. Koleżanki i koledzy, którym odpowiadają warunki komunikacyjne z Krakowem zgłoszą chęć zapisania się na kurs załączając znaczek pocztowy za 25 gr. do 1 grudnia — poczem otrzymają zawiadomienie kiedy będą i w jakim czasie wykłady przedmiotu, na który się zgłosili. Słuchacz może w tym roku korzystać z wykładów tylko jednego wyżej wymienionego przedmiotu. Przy zgłoszeniu należy podać obrany przedmiot.

KRONIKA ŻAŁOBNA.

Ś. P. JAN BIELEŚ zmarł 6 listopada 1935 r. w 72 roku życia. Jako nauczyciel publicznej szkoły powszechnej w Krakowie był Kol. Bieleś członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego (Oddziału Grrodzkiego w Krakowie) od założenia t. j. od roku 1906. W pracach organizacyjnych brał zawsze czynny udział w szczególności zaś jako członek Sekcji Wdów i Sierót Z. N. P. bardzo gorliwie zajmował się losem osób pozostałych po zmarłych kolegach. Delegowany przez Organizację badał osobiście stan ich potrzeb i zgłaszał odpowiednie wnioski celem przyznania im zasiłku, a wywiązywał się z tych obowiązków nadzwyczaj sumiennie. Jako członek Rady Miejskiej w Krakowie przez szereg lat był w sekcji szkolnej gorliwym orędownikiem potrzeb szkolnych i spraw nauczycielskich.

Cześć Jego pamięci!

Ś. P. WALERY KRZANOWSKI. Dnia 8 listopada 1935 opuścił szeregi związkowe ś. p. Walery Krzanowski, członek Oddziału Grodzkiego Z. N. P. w Krakowie w 74-roku życia. Jako Kolega, nauczyciel i kierownik szkoły zyskał sobie ogólny szacunek wśród Kolegów i Społeczeństwa. Karny członek Związku nie uchylał się nigdy od żadnej pracy organizacyjnej, w szczególności jako przewodniczący Sekcji Wdów i Sierót przy Zarządzie Okręgu skrupulatnie badał wszystkie kwestjonarjusze wdów i sierót i na zebraniach występował z wnioskami o zasiłki dla tych nieszczęśliwych i opuszczonych. Za gorliwą pracę jako kierownik szkoły otrzymał od Władz szkolnych w dowód uznania tytuł Dyrektora. Licznie przybyli aby oddać ostatnią przysługę dawni uczniowie, koledzy i przedstawiciele Władz wojskowych i cywilnych. Nad grobem przemówił ks. prof. Kraupa i kol. Bielas.

Cześć Jego pamięci!

Ś. P. JAN PLUTA nauczyciel w Jodłowy II pow. Jasło członek naszego Związku i Ogniska w Brzostku zmarł po operacji w Krakowie dnia 26 sierpnia 1935 r. Zwłoki sprowadzono z Krakowa do Książa Małego, gdzie odbył się pogrzeb. Niespodziewany zgon przerwał pasmo młodego życia rokującego jak najlepsze nadzieje. W szeregach nauczycielskich pozostawił wspomnienie solidnego, pracowitego i prawdziwego Kolegi.

Cześć Jego pamięci!

REDAKCJA:

WŁADYSŁAW SIEŃKO
Kierownik redakcji i sprawy społeczne

DR. MARJAN GLUTH
sprawy dydaktyczno-pedagogiczne

ROMAN SERKOWSKI
sprawy organizacyjne

FRANCISZEK INGLOT
sprawy prawno-służbowe

HENRYK SCHLENKER
sprawy gospodarcze i red. odpowiedzialny

Cena oddzielnego zeszytu 50 gr.

Wydawca: Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego Kraków Rynek Główny 43 II p. — Telefon 133-60. — P. K. O. 413.675.